

No hi ha “Arquitectura sacra”. Entrevista a Enric Comas, jesuïta i arquitecte (2)

Dc, 9/03/2011 per Eloi Aran Sala

[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

Segueixo amb alguns fragments de l'entrevista a l'Enric Comas (veure [post anterior](#)).

(EA) Quines creus que són les característiques de l'arquitectura sacra actual? Què és el que t'agrada o desagrada dels nous temples que s'edifiquen?

Resposta, i no provocativa: el primer de tot, no hi ha “arquitectura sacra”. D'això vaig escriure una vegada en una revista d'edició d'un sol número muntada per uns estudiants de fi de carrera per a pagar-se el corresponent viatge, escrit que ha tingut “l'honor” de ser consensat en un dels primers números de **“Selecciones de Teologia”**, per afalag de l'ego del seu autor. L'al·ludida revista d'un sol número es deia “Arquitectura. 63”

Et passo la fotocòpia del que aleshores vaig escriure és el que exactament avui podria dir en relació a la teva pregunta, només que a l'escrit es manifesta que encara no tenia prou clar el fet de l'ecumenisme. El que es pot dir a primera instància és que llavors tenia ja la “saviesa” que ara tinc o que sóc tan ignorant com aleshores ho era. Adjunto també una fotocòpia de la defensa que vaig fer, defensa i justificació, del projecte que havia de fer per a la façana de l'Església de Sta. Maria Magdalena de Lleida, que rebla el clau.

Una última observació: el que em desagrada dels temples que s'edifiquen és la pretensió que poden tenir els seus arquitectes de “ser originals”. I el que m'agrada o agradaria és que, resumint a tot el que dic a les fotocòpies, tinguessin unes condicions acústiques que foragitessin tota mena d'altaveus i micròfons, cosa que rarament passa.

(Nota: En el proper post tractaré l'esmentat document que ja teniu condensat en l'enllaç a Selecciones de Teologia)

(EA) Quan et van encarregar la capella del noviciat i juniorat de Raimat, ara Col·legi Claver (imatge superior), et varen donar la possibilitat d'anar a Alemanya per veure què s'estava fent i formar-te. Què vas aprendre i quines varen ser les teves referències?

La primera cosa, la claredat expressiva, no tant la de llum, i la simplicitat, ajudades per la visibilitat dels materials constructius i dels materials que els constitueixen, no quelcom afegit, superposat després i que, tractant-se de temples, la ornamentació ha de ser mínima i, tant com sigui possible, cap ni una. No tenir por als grans panys de paret sense res sobre ells i fins i tot llisos, acompanyant acaronadament l'espai interior. Les imatges, les mínimes: a l'interior el crucificat, la Mare de Déu i el titular de l'església. Les altres imatges han d'anar a l'exterior o al vestíbul d'entrada. En això potser la Sagrada Família pot ser una referència, com en tantes altres coses.

El que acabo de dir és decisiu. Després són detalls. Per exemple, la simplicitat,

austeritat dels elements d'il·luminació artificial, la comoditat i dissenys dels bancs (els de l'Església del Col·legi Claver de Raimat són una rèplica dels de l'església parroquial de Offenbacher, a 4 o 5 Km de Frankfurt) i alguna cosa més. També és molt important el tractament o constitució de l'altar amb respecte i ressaltant-lo, eliminant tot element no imprescindible a sobre, com, per exemple, els canelobres que cal situar-los fora de l'altra i amb el peu a terra.